

Sygn.akt I 1Ca 77/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 21-03-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Tembłowska-spr

Sędzia: SO Ewa Kozłowska

Sędzia: SO Iwona Przyłębska-Grzybowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Szulc

po rozpoznaniu w dniu 21-03-2014 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej (...)działającej przez matkę A. M.

przeciwko Z. G.

o ustalenie ojcostwa i roszczenia z tym związane

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Turku

z dnia 29 listopada 2013 r sygn. akt III RC 266/12.

Oddala apelację.

Ewa Kozłowska Jolanta Tembłowska Iwona Przyłębska-Grzybowska

Sygn. akt I 1 Ca 77/14

UZASADNIENIE

A. M. wniosła o ustalenie, iż pozwany Z. G. jest ojcem jej małoletniej córki (...)urodzonej (...), o orzeczenie że nie będzie przysługiwała mu władza rodzicielska wobec dziecka, zasądzenie alimentów w kwocie 1000 zł od dnia urodzenia dziecka. W piśmie procesowym z dnia 2 lipca 2013 roku wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 2000 zł tytułem zwrotu kosztów wyprawki, a na rozprawie w dniu 5 listopada 2013 roku - o nadanie dziecku jej nazwiska tj. M.. W uzasadnieniu powództwa podała, iż z pozwanym poznała się we wrześniu 2010 roku, do listopada 2011 roku utrzymywali kontakty fizyczne w wyniku czego zaszła w ciążę i urodziła dziecko. Pozwany po otrzymaniu informacji o ciąży zerwał z nią kontakty, a po wiadomości o urodzeniu dziecka zaprzeczył, iż jest ojcem, nazywając powódkę „dziwką”.

Pozwany Z. G. w odpowiedzi na pozew uznał powództwo w części dotyczącej nieprzyznania mu władzy rodzicielskiej. Zaprzeczył, że interesował się powódką, skoro był żonaty, to ona ciągle za nim chodziła i się naprzykrzała, mimo, że informował ją, że ma rodzinę, którą kocha i nie interesują go inne związki. Przyznał jednocześnie, że mogło dojść między nimi do zbliżenia, ale tego nie pamięta bo był po spożyciu alkoholu. Nie dał wiary powódce, że dziecko może być jego, gdyż wiele razy widział ją z innymi mężczyznami, a powódka powtarzała mu wielokrotnie, że zrobi wszystko, aby zostawił rodzinę i ułożył z nią życie. Pozwany będąc przesłuchanym w charakterze strony zgodził się łożyć alimenty na dziecko w kwocie 250 zł, ponieść w połowie koszty związane z wyprawką, i zgodził się, aby dziecko nosiło nazwisko matki, wniósł o władzę rodzicielską.

Powódka na rozprawie będąc przesłuchana w charakterze strony podała, że nie sprzeciwia się powierzeniu również władzy rodzicielskiej pozwanemu z uwagi na jego deklarację, że będzie dbał o córkę.

Wyrokiem z dnia 29 listopada 2013 roku sygn. III RC(...)Sąd Rejonowy w Turku:

1. ustalił, że Z. G., syn T. i J., urodzony dnia (...) w P., zamieszkały (...), jest ojcem małoletniej (...), urodzonej dnia (...) w K., córki A., której akt urodzenia sporządzony został w Urzędzie Stanu Cywilnego w K. za nr (...);
2. nadał (...)nazwisko matki M.;
3. stwierdził brak przesłanek do pozbawienia władzy rodzicielskiej Z. G. wobec małoletniej (...);
4. zasądził od Z. M. na rzecz małoletniej(...)M. do rąk A. M. jako ustawowej przedstawicielki dziecka tytułem alimentów kwotę 400 zł miesięcznie, poczynając od dnia 24 sierpnia 2012 roku, płatnych z góry do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności;
5. zasądził od Z. M. na rzecz A. M. kwotę 1000 zł tytułem zwrotu kosztów związanych z ciążą i porodem;
6. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
7. odstąpił od obciążenia powódki częścią nieuiszczonej opłaty z zasądzonego roszczenia;
8. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Turku tytułem nieuiszczonych opłat kwotę 902 zł, na którą składa się:
  - 600 zł za roszczenie niemajątkowe,
  - 290 zł za roszczenie majątkowe,
  - 12 zł za klauzulę wykonalności;
9. wyrokowi w pkt 3 i 4 nadał rygor natychmiastowej wykonalności;
10. z urzędu nadał wyrokowi w punkcie 3 i 4 klauzulę wykonalności w zakresie alimentów i roszczeń związanych z ustaleniem ojcostwa.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że powódka A. M. poznała pozwanego Z. G. we wrześniu 2010 roku w Holandii, gdzie oboje pracowali w gospodarstwie sadowniczo-warzywniczym. Pozwany był brygadzystą, organizował pracę innym. W okresie od września 2010 roku do listopada 2011 roku strony utrzymywały stosunki cielesne. Powódka zaszła w ciążę, o czym powiadomiła pozwanego. Pozwany zerwał wówczas z nią wszelkie kontakty i zaprzeczył, że może być ojcem. W dniu 24 lipca 2012 roku powódka urodziła małoletnią (...), o czym telefonicznie powiadomiła pozwanego. Pozwany oświadczył, że nie uzna ojcostwa. Potwierdził, że zna powódkę od 2010 roku, ale to ona ciągle go nagabywała, nie przyjmowała do wiadomości, że jest żonaty, szukała okazji, aby zniszczyć mu rodzinę i jak każda kobieta skusiła go, zwłaszcza, że był pod wpływem alkoholu. Badania DNA przeprowadzone przez laboratorium (...) mieszczące się w W. (pobranie materiału od matki i dziecka w (...) Agencji Medycznej (...) w K., od pozwanego w (...)

Centrum (...) - nadzór test (...) Sp. z o. o. w K.) potwierdziły z prawdopodobieństwem ponad 99,999%, iż pozwany Z. G. jest biologicznym ojcem małoletniej (...)

A. M., lat 34, z zawodu rolnik, jest właścicielką gospodarstwa rolnego o powierzchni ok. 8 ha, przeliczeniowych ok. 5,4 ha, o rocznym dochodzie ok. 12,400 zł. Aktualnie nie pracuje, sprawuje osobistą opiekę wobec 16 miesięcznej córki. Wraz z dzieckiem mieszka u matki, która otrzymuje rentę rolniczą w kwocie 820 zł. Powódka otrzymuje zasiłek z tytułu samotnego wychowania dziecka w kwocie 240 zł. Innych dochodów nie ma. Z tytułu wyprawki poniosła udokumentowane wydatki na kwotę co najmniej 1.600 zł. Małoletnia (...) od urodzenia otrzymuje sztuczny pokarm, jest dzieckiem zdrowym.

Pozwany Z. G., lat 41, z zawodu stolarz, co najmniej od 3 lat pracuje w Holandii. W Polsce w ciągu roku przebywa od 2-4 miesięcy. Pracuje w systemie akordowym przy zbiorach owoców. Jego wynagrodzenie wynosi ok. 1.200 euro. Zarejestrował się jako bezrobotny od 6 września 2012 roku, 29 stycznia 2013 roku. Na utrzymaniu ma córkę, lat 12 i niepracującą żonę lat 34, zarejestrowaną jako osoba bezrobotną od 28 lutego 2006 roku. W dniu 5 marca 2013 roku zaciągnął pożyczkę w kwocie 12.274,37 zł w (...) Sp. z o. o., spłata do 28 lutego 2014 roku, rata miesięczna 1.107,28 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie osobowego i rzeczowego materiału dowodowego.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji zważył, iż powódka A. M. żądanie o ustalenie ojcostwa wywodzi z art. 85 § 1 k.r.i.o. na podstawie którego domniemywa się, że ojcem dziecka jest ten, kto obcował z matką dziecka nie dawniej niż w trzechsetnym, a nie później niż w osiemdziesiątym pierwszym dniu przed urodzeniem się dziecka. U podstaw tego domniemania leży prawdopodobieństwo wyrażające się tym, iż stosunki cielesne matki dziecka, z danym mężczyzną w okresie wskazanym w art. 85 § 1 k.r.i.o. doprowadziły do poczęcia. Jest sprawą bezsporną, iż strony utrzymywały kontakty cielesne w okresie koncepcyjnym. Powyższe przyznała nie tylko powódka, ale również pozwany, który w pismach kierowanych do Sądu tylko ją obwinia za tę sytuację „bo wiedziała o tym, że jestem żonaty, mimo to szukała okazji, aby zniszczyć mi rodzinę, a wiadome jest, że każda kobieta skusi mężczyznę, a zwłaszcza gdy jest mocno po alkoholu”. Pomijając wyjątkową niestosowność tej wypowiedzi - do zbliżenia doszło, a jego owocem jest dziecko. Wprawdzie pozwany usiłował zdyskredytować osobę powódki podając w odpowiedzi na pozew, w piśmie z dnia 2 kwietnia 2013 roku, iż „często przebywała w towarzystwie różnych mężczyzn, a zwłaszcza żonaty”, jednakże pozwany, na którym spoczywa ciężar dowodu, że prawdopodobieństwo innego mężczyzny jest większe nie udowodnił tego.

Sąd I instancji zauważył, iż szczególne znaczenie w sprawie o ustalenie ojcostwa ma tradycyjnie dowód z badania grup krwi, uregulowany w art. 305-307 k.p.c. Dowód z badania grup krwi może uzasadniać ustalenie, że określony mężczyzna jest ojcem dziecka biorącego udział w badaniach. Ważne znaczenie nadaje się dowodowi z analizy kodu genetycznego DNA, który to Sąd Rejonowy dopuścił na żądanie obu stron (powódka korzysta z ustawowego zwolnienia od kosztów). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, dowód z badań polimorfizmu DNA może być także pozytywnym dowodem okoliczności stwarzających domniemanie ojcostwa z art. 85 § 1 k.r.i.o. (orz. SN z 10 listopada 1999 roku, sygn. ICKN 885/99, OSNS 2000, nr 5, poz. 96). Przeprowadzone badania DNA przez laboratorium (...) mieszczące się w W. (w laboratorium test DNA w K. modernizacja aparatury laboratoryjnej) wykonane zostało według zaleceń międzynarodowych stowarzyszeń naukowych, a ich jakość została poświadczona prestiżowymi certyfikatami. Przeprowadzone badania u stron według powyższych standardów w oparciu o wyniki testów uzyskanych z analizy DNA potwierdziły ojcostwo domniemanego ojca Z. G. wobec małoletniej (...) z pewnością graniczącą ponad 99,999%, a tym samym zostało praktycznie potwierdzone. Wynik takiej oceny w porównaniu z okresem obcowania pozwanego z matką dziecka pozwala na ustalenie, że pozwany Z. G. jest ojcem małoletniej (...) - czemu Sąd Rejonowy dał wyraz w punkcie I wyroku w oparciu o art. 85 § 1 k.r.i.o.

Rozstrzygnięcie pkt II znajduje oparcie w treści art. 89 § 1 i 2 k.r.i.o., a tym samym z uwagi na zgodne oświadczenie rodziców - dziecko nosi nazwisko matki. Z uwagi na stanowisko matki dziecka, iż nie wnosi o pozbawienie władzy rodzicielskiej pozwanego, chce dać szansę w/w i dziecku - Sąd Rejonowy w pkt III wydał negatywne rozstrzygnięcie w

tym zakresie, mimo możliwości jaką daje art. 93 § 2 k.r.i.o. Powyższe oznacza zgodnie z art. 93 § 1 k.r.i.o., iż pozwany nabył władzę rodzicielską ex lege.

Zarówno dziecko, jak i matka mogą dochodzić roszczeń majątkowych związanych z ojcostwem tylko jednocześnie z dochodzeniem ojcostwa - art 143 k.r.i.o. Powództwo o alimenty na podstawie art 143 k.r.i.o. wytoczone łącznie z powództwem o ustalenie ojcostwa musi spełniać te same warunki jak w przypadku innych powództw o alimenty. Oznacza to, iż rodzice w zależności od możliwości są obowiązani do zaspokojenia potrzeb fizycznych (wyżywienie, mieszkanie, odzieży etc.) i duchowych (kulturalnych) dziecka oraz do zapewnienia mu środków wychowania i kształcenia. Ponadto Sąd Najwyższy już w orzeczeniu z dnia 15 stycznia 1956 roku (III CR 919/55) wyraził przekonanie, że dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie. Ustalenie ojcostwa otwiera matce dziecka drogę do wystąpienia z roszczeniem przewidzianym w art 141 § 1 k.r.i.o, dziecku zaś z roszczeniem o alimenty, stosownie do art 133 § 1 k.r.i.o. Obowiązek alimentacyjny rodziców zarówno do dzieci pochodzących z małżeństwa, jak i pozamałżeńskich powstaje z chwilą urodzenia się dziecka. Ustalając alimenty na małoletnią(...)Sąd Rejonowy miał na uwadze to, iż od chwili urodzenia, czyli od 24 lipca 2012 roku pozostaje wyłącznie na utrzymaniu datki. Aktualnie matka dziecka nie pracuje sprawując osobistą opiekę nad córką. Doniosłość osobistych starań o jej wychowanie sprawia, że matka w ten sposób wypełnia obowiązujący ją obowiązek alimentacyjny. Tym samym zaspokojenie materialnych potrzeb dziecka winno obciążać pozwanego. Zdaniem Sądu I instancji, wiek dziecka na tyle absorbuje wychowawczo matkę, że osobiste starania o jej rozwój w przeważającym zakresie wyczerpują obowiązujący ją obowiązek alimentacyjny, o którym mowa w art 135 § 2 k.r.i.o. Te osobiste starania mają dla dziecka - oprócz niewymiernej wartości moralnej i uczuciowej - określoną wartość materialną dającą się przeliczyć nawet na rentę pieniężną. Możliwości zarobkowania pozwanego są niewątpliwie zdecydowanie większe niż matki dziecka, skoro od lat pracuje za granicą osiągając z tego tytułu wymierne korzyści, które wynoszą co najmniej 5.000 zł (podał, że zarabia 1.200 euro). Zaciągnięcie w czasie trwania niniejszej sprawy pożyczki, bez ważnego powodu, zdaniem Sądu Rejonowego, nie może być uwzględniona, gdyż swoim działaniem pozwany dopuścił do pomniejszenia swoich dochodów. Wprawdzie obowiązek alimentacyjny jeszcze nie powstał, ale zobowiązany winien zdawać sobie sprawę z nieuchronności jego powstania. W tej sytuacji Sąd I instancji w oparciu o art. 136 k.r.i.o nie może uwzględnić wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Sąd Rejonowy, mając na względzie to, że pozwany ma na utrzymaniu niepracującą od wielu lat żonę, 12 letnią córkę ustalił, jego finansowy udział w ponoszeniu kosztów utrzymania małoletniej powódki na kwotę 400 zł, (matka na rozprawie żądała 500 zł alimentów)- czemu dał wyraz w punkcie 4 wyroku.

Roszczenie powódki o zwrot wydatków związanych z ciążą i porodem, kojarzonych z pomniejszeniem zasobów materialnych matki dziecka jako następstwo ciąży i porodu ma oparcie w art. 141 k.r.i.o. To wydatki związane z ciążą i porodem, które są normalnymi następstwami takiego stanu tj. zakup łóżeczka, wózka, pieluch, ubranek, wyprawki, środków pielęgnacji, fotelika do samochodu, a nawet koszty chrztu (becik) itd.

Z doświadczenia życiowego wiadomo, że nie są to kwoty małe. Ojciec dziecka ma ustawowy obowiązek uczestniczyć we wszystkich wydatkach, które są bezpośrednio związane z przebiegiem ciąży, ale z zasady wydatki te powinny również obciążać matkę dziecka. Ponieważ powódka przedłożyła udokumentowane wydatki na kwotę co najmniej 1.600 zł - Sąd Rejonowy, uwzględniając możliwości płatnicze obojga rodziców, obciążył pozwanego w większym zakresie tymi kosztami skoro jego sytuacja finansowa jest korzystniejsza niż powódki, a zasądzona kwota w części rekompensuje poniesione przez nią wydatki. Oddalono żądanie powódki w części dotyczącej zasądzenia alimentów powyżej 400 zł i wydatków powyżej 1.000 zł, gdyż będąc właścicielką gospodarstwa rolnego winna chociaż w części ponosić koszty związane z urodzeniem dziecka- czemu Sąd Rejonowy dał wyraz w pkt 6 wyroku. Odstąpiono od obciążania powódek nieuiszczonymi kosztami z zasądzonego roszczenia w części w której uległy w sporze z uwagi na ich sytuację finansową w oparciu o art.102 k.p.c.- czemu Sąd I instancji dał wyraz w pkt. 7 wyroku. Obciążono pozwanego kosztami w części w której uległ w sporze na zasadzie art. 108 k.p.c. z uwzględnieniem: opłaty od roszczeń majątkowych 4.800 zł + 1.000zł x 5% tj. 240 + 50 = 290), opłaty od roszczeń niemajątkowych (600 zł - art. 26.1.pkt 6 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), za klauzulę wykonalności od roszczeń wymienionych w pkt 4 i 5 wyroku mających charakter

alimentacyjny. Rozstrzygnięcie pkt 9 wyroku znajduje uzasadnienie w art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., a w pkt 10 wyroku- art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 782 § 1 k.p.c. i 1082 k.p.c..

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany Z. G., zaskarżając go w punktach 4, 5, 6, 7 i 8, zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą bezpośredni wpływ na złe rozpatrzenie sprawy i przychylenie się jedynie do wniosków jednej ze stron czyli powódki, co daje wątpliwość w sprawiedliwe rozstrzygnięcie sprawy;
2. z otrzymanego uzasadnienia wyroku z Sądu Rejonowego w Turku ewidentnie wynika że Sąd Rejonowy z góry dał wiarę powódce A. M. i na skutek tego nie dał wiary w żadne wyjaśnienia pozwanego Z. G., jak również oddalił wnioski, które wnosił pozwany,
3. iż Sąd Rejonowy dając wiarę powódce i opierając swe ustalenia wprawdzie na dowodach powódki, rozstrzygnął sprawę bardzo niekorzystnie dla pozwanego i ewidentnie dla Sądu fakt że pozwany Z. G. pracuje dorywczo w Holandii miał wpływ na wydany wyrok,
  - a) brak rozważenia pisma że pozwany miał duże długi, które spłaca do dzisiaj i skupienia się tylko na niestabilnych dochodach pozwanego,
  - b) brak rozważenia że pozwany pracuje tylko dorywczo w Holandii i nie ma podpisanego kontraktu, który dawałby pewność na otrzymywanie takich zarobków, jakie Sąd wziął pod uwagę przy wyliczeniu alimentów,
  - c) zasądzenie alimentów od dochodów, których praktycznie w każdej chwili może już nie być, nie wzięcie pod uwagę że pozwany może już nie wyjechać za granicę i zostaje bez środków do życia,
4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia wyroku, mających bezpośredni wpływ na treść zaskarżonego wyroku, polegający na niesłusznym odmówieniu wiary wyjaśnieniom pozwanego i jego pełnomocnika, iż posiada długi które spłaca do dzisiaj i jest w trudnej sytuacji materialnej.

Reasumując treść zaskarżenia;

1. Sąd Rejonowy w Turku w uzasadnieniu wyroku stwierdził że to na pozwanym Z. G. powinien w całości spoczywać obowiązek zaspokojenia potrzeb materialnych dziecka i postanowił tymi kosztami obciążyć pozwanego. Jednocześnie Sąd zasądził alimenty wstecz od lipca 2012 roku, płatne jednorazowo w całości, czyli 17 miesięcy x 400 zł = 6.800 zł.

Sąd Rejonowy nie patrzył na to jaka to będzie wysoka kwota, i że pozwany nie będzie w stanie jednorazowo ponieść takiego wydatku, bez uszczerbku finansowego w utrzymaniu siebie i rodziny.

2. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego więcej niż połowę kwoty, tytułem poniesionych wydatków związanych z zakupem wyprawki dla dziecka, czyli kwotę 1.000 z, w pozostałym zakresie wnioski oddalił, z czym się wiąże oddalenie wniosku pozwanego.

3. pozwany wnosil o zwrot połowy kosztów za wykonanie badań DNA w kwocie 900 zł i Sąd odrzucił ten wniosek, co jest sprzeczne z przepisami prawa, bo to na powódce spoczywa obowiązek udowodnienia, kto jest ojcem jej dziecka i to na powódce spoczywa obowiązek poniesienia kosztów z tym związanych.

4. Sąd nakazał pozwanemu zapłatę kosztów sądowych w kwocie 902 zł.

W oparciu o te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 4, 5, 6, 7 i 8 poprzez wzięcie pod uwagę wszystkich wniosków i dowodów w sprawie i rozpatrzenie tej sprawy przez Sąd Okręgowy w Koninie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpatrzenia, a gdyby Sąd doszedł do przekonania, iż wyrok

jest poprawny, to wniośł, aby Sąd wziął pod uwagę sytuację materialną pozwanego i rozłożył zasądzoną kwotę na raty płatne do miesiąc.

Nadto skarżący wniośł o zasądzenie alimentów na rzecz (...) od pozwanego w kwocie adekwatnej do koniecznych potrzeb małego dziecka i sytuacji materialnej pozwanego – w kwocie 300 zł, a nadto zasądzenie ich od dnia wydania wyroku lub od dnia otrzymania wyników badania DNA. Ponadto skarżący wniośł o zasądzenie od powódki zwrotu połowy kosztów badania DNA, o rozłożenie na raty kwoty 1.000 zł zasądzonej jako zwrot kosztów zakupu wyprawki dla dziecka oraz umorzenie kosztów sądowych.

A. M. w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się bezzasadna.

Ustalenia faktyczne Sądu orzekającego nie budzą żadnych wątpliwości, stąd te ustalenia - jak i wywody prawne poczynione przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, Sąd odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Wbrew stanowisku apelującego, Sąd Rejonowy nie dopuścił się żadnych uchybień, które musiałyby skutkować koniecznością zmiany lub uchylecia zaskarżonego orzeczenia.

Na wstępie należy podkreślić, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania (art. 133 § 1 k.r.i.o.). Kwestię rozmiaru świadczeń alimentacyjnych uregulowano natomiast w art. 135 § 1 k.r.i.o., który stanowi, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie (§ 2).

Wobec treści tych przepisów uznać trzeba, że rodzic powinien dzielić się z dzieckiem skromnym nawet dochodem (wyrok SN z dnia 6 stycznia 2000 roku, sygn. I CKN 1077/99, Lex nr 51637).

Zdaniem Sądu odwoławczego, w przedmiotowej sprawie okoliczności, które pozwoliły na ustalenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem małoletniej powódki na kwotę 400 zł miesięcznie - zostały ustalone przez Sąd Rejonowy prawidłowo.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wynika, iż pozwany od lat pracuje za granicą, gdzie zarabia ok. 1.200 euro miesięcznie, ma na utrzymaniu dwunastoletnią córkę. Natomiast matka małoletniej, poza dochodami z gospodarstwa rolnego i zasiłkiem dla matki samotnie wychowującej dziecko nie ma w tej chwili żadnych dochodów. Zresztą matka małoletniej w całości sprawuje nad nią opiekę, a do momentu wytoczenia powództwa w sprawie pokrywała też wszystkie wydatki związane z utrzymaniem dziecka. Niewątpliwie zatem udział w utrzymaniu małoletniej winien mieć również pozwany, gdyż – jak wskazano – obowiązek alimentacyjny wobec dziecka obciąża oboje rodziców. Matka małoletniej określiła koszty niezbędne na utrzymanie córki na kwotę 500 zł miesięcznie. Porównując zatem wskazane okoliczności, prawidłowo Sąd Rejonowy określił, że zasądzone alimenty w kwocie 400 zł, zaspokoją usprawiedliwione potrzeby powódki, a jednocześnie odpowiadają możliwościom zarobkowym pozwanego. Należy też zauważyć, że Sąd orzekający wziął pod uwagę fakt, iż także matka małoletniej winna partycypować w kosztach utrzymania dziecka, aczkolwiek jej obowiązek alimentacyjny wyraża się przede wszystkim poprzez osobiste starania o jego wychowanie, stąd też niezasadnym byłoby obciążanie jej kosztami utrzymania powódki na równi z pozwanym. Wręcz przeciwnie: wkład finansowy pozwanego w wychowanie (...) winien być wyższy.

Należy też zauważyć, iż pozwany nie może ograniczać swego obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie go dla niego w tej chwili nadmierny ciężar. Zresztą przez określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” z art. 135 k.r.i.o. rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych, tym bardziej, iż pozwany jest zdrowym, zdolnym do pracy mężczyzną. Należy zresztą podkreślić, że pozwany, zdaniem Sądu odwoławczego, ma możliwość partycypowania w kosztach utrzymania małoletniej córki na wskazanym poziomie, tym bardziej, iż zadeklarował w apelacji zapłatę na rzecz powódki kwoty 300 zł miesięcznie.

Ponadto nie sposób uznać, że błędnie Sąd Rejonowy zasądził alimenty od sierpnia 2012 roku, tj. od dnia wytoczenia powództwa. Należy zauważyć, że pozwany w zasadzie już od momentu wytoczenia powództwa winien liczyć się z możliwością zasądzenia od niego alimentów, stąd powinien być przygotowany na poniesienie takiego wydatku. Zresztą żądanie zasądzenia alimentów za okres sprzed daty wyroku wynika z pozwu, a nie sposób uznać, iż istnieją jakiegokolwiek okoliczności pozwalające na obciążenie kosztami utrzymania dziecka od sierpnia 2012 roku jedynie jego matkę, bez udziału ojca.

Także prawidłowo Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego zwrot kosztów związanych z ciążą i urodzeniem dziecka. Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 141 k.r.i.o. kobieta, która urodzi pozamałżeńskie dziecko, może domagać się sfinansowania przez ojca dziecka - w odpowiedniej części - szeregu wydatków: związanych z ciążą i porodem oraz pielęgnacją małego dziecka - koszty opieki medycznej, odpowiednich odżywek, medykamentów i ewentualnie zapewnienia niezbędnych warunków lokalowych, ponadto kosztów zwyczajnego wyposażenia dziecka - wózka, łóżeczka, pościeli niemowlęcej oraz takich przedmiotów, jak: butelki, pieluszki itp.. A. M. przedłożyła rachunki na kwotę 1.600 zł, z czego Sąd I instancji obciążył pozwanego kwotą 1.000 zł, mając na uwadze sytuację finansową rodziców małoletniej.

Zatem Sąd Rejonowy – ustalając zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki oraz możliwości zarobkowych pozwanego - nie dopuścił się obrazy art. 233 k.p.c.. Zdaniem Sądu odwoławczego, wszelkie wywody skarżącego, mające uzasadniać, iż sytuacja majątkowa pozwanego nie pozwala mu na uiszczenie na rzecz małoletniej alimentów w kwocie 400 zł, stanowią jedynie polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu I instancji. Należy podkreślić, że fakt spłaty kredytu przez pozwanego nie może wyprzedzać obowiązku alimentacyjnego względem dziecka i nie może odbywać się z jego pokrzywdzeniem, tym bardziej, że kredyt ów został zaciągnięty w trakcie niniejszej sprawy. Dodatkowo, zdaniem Sądu odwoławczego fakt utrzymywania młodej, zdrowej, niepracującej żony nie powinien mieć znaczenia dla ustalenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Ponadto wszelkie wywody skarżącego odnośnie „winy” i postępowania A. M. nie mają znaczenia dla oceny wysokości świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniej (...). Natomiast chęć osobistego uczestnictwa w większym stopniu w wychowaniu małoletniej zasługuje na pochwałę, stąd jeżeli w przyszłości opieka nad dzieckiem zostanie ukształtowana w inny sposób lub nastąpi inna zmiana stosunków, o której mowa w art. 138 k.r.i.o., pozwany może żądać odpowiedniej zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego.

Odnosząc się zaś do zarzutów dotyczących kosztów procesu zasądzonych od pozwanego należy zauważyć, że o obciążeniu kosztami postępowania decyduje wynik sprawy. Pozwany w znaczącej części przegrał proces, stąd zobowiązany jest ponieść odpowiednią część tych kosztów. Dodatkowo należy wskazać, że to pozwany zobowiązał się pokryć w całości koszty badania DNA. Ponadto nie sposób nie zauważyć, iż w wypadku gdyby koszty badania stanowiły część kosztów procesu, to i tak pozwany – jako strona w zasadniczej części przegrywająca proces - zobowiązana byłaby pokryć te koszty.

Sąd odwoławczy nie znalazł natomiast podstaw do rozłożenia zasądzonych zaskarżonym wyrokiem kwot na raty (art. 320 k.p.c.). Przede wszystkim „rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo

utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody” (wyrok SA w Łodzi z dnia 25 stycznia 2013 roku, sygn. I ACa 1080/12, Lex nr 1313300).

Zdaniem Sądu odwoławczego skarżący nie wykazał, aby taka sytuacja zachodziła. Nadto przeciwko rozłożeniu zasądzonych świadczeń na raty przemawia charakter tych roszczeń oraz ich wysokość. Nie sposób też nie zauważyć, że przed wytoczeniem powództwa, jak i w trakcie postępowania, to A. M. ponosiła wszystkie koszty związane z utrzymaniem małoletniej Nadii. Stąd brak podstaw do rozłożenia zasądzonych kwot na raty.

Dodatkowo wskazać trzeba, że przedmiotowe postępowanie toczy się od sierpnia 2012 roku, a zatem pozwany mając świadomość, iż wywiedzione przez powódkę roszczenie może być uwzględnione, winien podjąć przygotowania dla zgromadzenia odpowiednich środków finansowych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd odwoławczy oddalił apelację jako bezzasadną.

Ewa Kozłowska Jolanta Tembłowska Iwona Przyłębska-Grzybowska